

**Stowarzyszenie Przyjaciół
Międzynarodowego Ruchu
ATD Czwarty Świat w Polsce
Kielce - Warszawa – www.atd.org.pl**

KOMUNIKAT PRASOWY

List otwarty do uczestników Szczytu G20.

Międzynarodowy Ruch ATD Czwarty Świat

95480 Pierrelaye (Francja)

www.atd-fourthworld.org

W Polsce: www.atd.org.pl

Wtorek 31 marca 2009

Do uczestników Szczytu G20

Szanowni Państwo,

Jesteśmy wielce zaniepokojeni faktem, że planowane reformy i zmiany mające przeciwdziałać kryzysowi ekonomicznemu i finansowemu, wydają się przede wszystkim ukierunkowane na ochronę klas średnich.

Dlatego też pragniemy Państwu przedstawić propozycje kierunków działań, które pozwolą na umieszczenie walki z ubóstwem w centrum planowanych reform.

Apelujemy do Państwa o ambitne i odważne reformy, które obejmą najbiedniejszą, pozostawioną samej sobie część społeczeństwa. We wszystkich krajach świata istnieją przecież slumsy, biedne osiedla oraz zapomniane wioski, których mieszkańcy zostali zepchnięci na margines. Nie mają oni przed sobą ani perspektyw na przyszłość ani wpływu na władzę publiczną.

Poprzez swoją codzienną walkę z niesprawiedliwością i nędzą, osoby te zyskały bezcenne doświadczenie i wiedzę, których nie możemy pominąć, jeżeli chcemy zbudować społeczeństwo szanujące godność wszystkich bez wyjątku.

W obliczu kryzysu krzyżują się drogi uczestników G20 i najbiedniejszych. Ojciec Józef Wrzesiński, założyciel Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat, napisał: *„Tam gdzie planuje się przyszłość narodu lub społeczności międzynarodowej, nie wolno zapomnieć o osobach najbiedniejszych. Jeżeli są one nieobecne dzisiaj na etapie planów, będą nieobecne także na etapie realizacji.”*

Czy możemy liczyć na Was, że nie pominięcie w swoich planach osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem?

Jeżeli społeczności międzynarodowej oraz rządów uda się zbudować taką politykę międzynarodową, dla której punktem odniesienia będzie jakość życia najbiedniejszych oraz najbardziej wykluczonych, uda się także ochronić tę część społeczeństwa, która w obliczu kryzysu zagrożona jest skrajnym ubóstwem.

Z poważaniem,

Eugen Brand

Delegat Generalny Międzynarodowego Ruchu ATD Czwarty Świat

Walka z ubóstwem jako główny punkt reform polityki krajowej i międzynarodowej

Dla osób najbiedniejszych kryzys trwa od dawna

Ponieważ kryzys uderzył w podstawy systemu finansowego i ekonomicznego, zareagował na niego cały świat. Jednocześnie nie wolno zapominać, że miliony rodzin, zarówno na południu i północy, od wielu lat walczą o przetrwanie w obliczu głodu, przemocy oraz braku podstawowych środków.

Kryzys finansowy to nie jedyny kryzys, jaki dotknął świat. Mamy także do czynienia z kryzysem żywnościowym, ekologicznym oraz nasileniem się nacjonalizmu i przemocy. Postrzeganie rozwiązania problemu ubóstwa oraz braku stabilizacji ekonomicznej wyłącznie poprzez pryzmat wzrostu gospodarczego, rozumianego jako efekt wolnego przepływu pomiędzy rynkami, doprowadziło do impasu w jakim znajduje się dzisiejsze społeczeństwo.

Przyszłość świata powinna być budowana na innych zasadach etycznych niż te, które obowiązują od wielu lat.

Amartya Sen¹ zwraca uwagę na fakt, że wizja rozwoju nie powinna ograniczać się do wymiaru finansowego. Rozwój powinien być postrzegany przede wszystkim jako możliwość swobodnego dokonywania indywidualnych wyborów życiowych przez jednostkę. Podobnie Paul Bouchet² stwierdza: „Fundament etyczny na którym powinien opierać się międzynarodowy system prawny, to prymat godności wszystkich istnień ludzkich nad innymi korzyściami”.

Niezbędne są zmiany strukturalne. Należy wziąć pod uwagę „wpływ kryzysu na kraje rozwijające się oraz biednych na całym świecie”³.

Oznacza to, że zapewnienie godziwej pracy wszystkim bez wyjątku, walka ze skrajnym ubóstwem oraz poszanowanie środowiska naturalnego powinny zostać trwale wpisane w politykę gospodarczą. Nadszedł czas, aby położyć kres destabilizacji światowego porządku prawnego, zwłaszcza że jak dotąd zabrakło wyraźnego potwierdzenia ze strony tak wpływowych organizacji jak Bank Światowy czy też Międzynarodowy Fundusz Walutowy oraz Światowa Organizacja Handlu tego, że powstaje zupełnie inny porządek prawny. Należy podjąć kwestię podatków, redystrybucji dóbr, dostępu do usług. Na przykład normy oraz wytyczne opracowane przez Międzynarodową Organizację Pracy powinny stanowić skuteczną przeciwwagę dla dominacji Funduszu Walutowego czy Światowej Organizacji Handlu.

Walka ze skrajnym ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym musi zostać uznana za priorytet reform

Czy reformy planowane są przede wszystkim z myślą o klasie średniej, czy też obejmują wszystkie warstwy społeczne? Tylko taka polityka globalna, która skierowana będzie do osób najbiedniejszych, pozwoli przezwyciężyć napiętnowanie i dyskryminację, polegające na zredukowaniu ich do beneficjentów pomocy.

Reformy powinny ograniczyć zagrożenia związane z występowaniem ubóstwa.⁴ Ponieważ potrzebna jest kompleksowa reforma, nie wolno ograniczać się do postrzegania ubóstwa w kategoriach „życie za mniej niż 1,25 dolara dziennie”, a brać pod uwagę różne postacie jakie może przybierać ubóstwo, w myśl słów Józefa Wrzesińskiego:⁵

„Ubóstwo oznacza brak jednego lub więcej zabezpieczeń, umożliwiających jednostkom i rodzinom podjęcie swoich obowiązków oraz korzystanie z podstawowych praw. Taka destabilizacja może mieć daleko idące konsekwencje. Kiedy dotyka ona wielu sfer życia, zyskuje trwały charakter i uniemożliwia jednostce realizację podstawowych praw oraz obowiązków, przeradza się najczęściej w skrajne ubóstwo.”

Ubodzy mogą wnieść istotny wkład w planowaną politykę dzięki swojemu unikalnemu doświadczeniu walki z nędzą.

Jako że osoby najbiedniejsze doświadczają ograniczeń praw obywatelskich, a ich interesy nie są w pełni reprezentowane, konieczne jest wypracowanie nowych form rządzenia oraz uczestnictwa we władzy na poziomie lokalnym, krajowym oraz międzynarodowym.

* * *

Jeżeli społeczności międzynarodowej oraz rządów uda się zbudować taką politykę międzynarodową, dla której punktem odniesienia będzie jakość życia najbiedniejszych oraz najbardziej wykluczonych, uda się także ochronić tę część społeczeństwa, która w obliczu kryzysu zagrożona jest skrajnym ubóstwem.

Źródła :

Praca zbiorowa: „*Eradiquer la misère : Démocratie, mondialisation et droits de l'Homme*” pod red. Xavier Godinota, Presses Universitaires de France, Paryż, listopad 2008.

Przypisy :

- 1 Patrz Amartya Sen, *Development as Freedom*, Oxford University Press, 1999.
- 2 Paul Bouchet, honorowy przewodniczący ATD Czwarty Świat Francja, z okazji pierwszego Światowego Forum Praw Człowieka, Nantes (Francja), 19 maja 2004.
- 3 Miguel d'Escoto Brockmann, przewodniczący Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, 23 stycznia 2009.
- 4 Zarówno w krajach północy jak i południa polityka powinna opierać się na projekcie wiodących wytycznych dotyczących skrajnej biedy i praw człowieka, które są obecnie analizowane przez Komisję Praw Człowieka ONZ (patrz rezolucja A/HRC/7/L.32 przyjęta 25 marca 2008).
- 5 Definicja zaproponowana przez Józefa Wrzesińskiego w raporcie „Skrajne ubóstwo a niestabilność ekonomiczno-społeczna” przyjęta przez francuski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (Journal officiel, Avis et rapports du CES, luty 1987, str. 25)
Definicja zaproponowana przez specjalnego sprawozdawcę podkomisji ds. praw człowieka i skrajnego ubóstwa Narodów Zjednoczonych Leandro Despouy (E/CN.4/Sub.2/1996/13 Aneks III) 28 czerwca 1996